

НАВЧАННЯ ГРОМАД СПІВПРАЦІ В ПРОТИДІЇ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ

Однією з ключових реформ, що здійснюються в Україні, є впровадження децентралізації влади. Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади передбачають передачу більших повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад [1]. Управління розвитком об'єднаної територіальної громади потребує нових знань, навичок, компетентності їх керівництва, насамперед голів об'єднаних громад, старост, працівників виконавчих комітетів сільських і селищних рад у сфері цивільного захисту, протидії техногенним загрозам.

Все частіше у суспільства виникає проблема захисту, протистояння і виходу з несприятливих ситуацій (порушення економіки, природні і техногенні небезпеки, соціальні та військові загрози). У разі надзвичайних ситуацій багато урядів не в змозі надати суспільству необхідну негайну допомогу. Наприклад, така розвинена країна, як Канада, у разі виникнення надзвичайної ситуації закликає сім'ї бути готовими подбати про себе протягом 72 годин.

Бувають також випадки, коли уряд або організації в змозі надати допомогу, але за непередбаченої ситуації у них не вистачає ресурсів для досягнення цієї мети. Через ці проблеми головна мета полягає у вирішенні питання про підготовку громад для надання допомоги самим собі і в той же час зрозуміти, які дії необхідно зробити для створення спільнот, стійких до техногенних катастроф і стихійних лих. І чи дійсно спільнота здатна мінімізувати наслідки катастроф і максимально полегшити повернення до нормального життя?

Однією із важливих ланок у ланцюзі протидії надзвичайним ситуаціям є підготовка територіальної громади. Автор [2] вважає, що “навіть найкраща профілактика професіоналів не зможе перешкодити виникненню надзвичайних ситуацій і мінімізувати їх збиток на відміну від своєчасного і правильного застосування навичок громадами”.

Людське суспільство не може існувати без створення колективів-спільнот. Спільна діяльність людей породжує складну систему соціальних зв'язків, яка згуртовує індивідів в єдине ціле – соціальну спільність і через неї в соціальну систему.

Однією з особливостей громад є реалізація місцевих інтересів. Підхід до інтеграції громад є більш ефективним, оскільки в рамках такої спільноти існує не тільки поєднання спільних зусиль, а й спеціалізація його окремих членів на виконанні ними професійних функцій – від економічних до управлінських.

В останні роки концепція стійкості все частіше використовується з точки зору впливу лих. Кількість міст, людей, велика урбанізація населення, зростаючі економічні потреби, транспорт і викиди, які чинять негативний вплив на навколишнє середовище, все більше віддаляють нас від стану рівноваги.

Рішення проблем стійкості можливе шляхом розуміння катастроф, які можуть виникнути. Стійкість життя може бути пояснена як здатність суспільства, громадян чи громад адаптуватися до руйнувань і змін, які відбуваються внаслідок різних небезпек, будучи готовими до того, щоб вони знали, як діяти під час них, і розуміли, які шляхи відновлення є найбільш перспективними і корисними.

Потенційна стійкість ґрунтується на процесі надання людям більшого числа прав і можливостей у планах здійснення та забезпечення почуття спільної відповідальності за життя інших людей, заохочення їх взаємної підтримки до спільних дій і підвищення опірності надзвичайним ситуаціям.

Стійкість спільноти – це зусилля, дії, знання, які використовуються разом для подолання спільних проблем. Поняття стійкості громад показує нам важливість надання

допомоги не тільки на благо своєї сім'ї або себе, а й на благо інших людей, які можуть виявитися не в змозі допомогти собі (діти, люди з обмеженою мобільністю).

Вивчення концепцій сталого розвитку спільнот в Австралії може закласти основу для розвитку більш сильних громад в Україні в протидії наслідкам надзвичайних ситуацій та стихійних лих.

Австралія – це найбільша країна в Океанії і шоста за величиною країна в світі за загальною площею. Щорічно Австралія страждає від різких негативних наслідків зміни клімату. У цій країні можуть відбуватися землетруси, виверження вулканів, циклони, пожежі і повені. В останні роки Австралія страждає головним чином від повеней і пожеж. З кожним роком ці ризики зростають і завдають величезної шкоди громадам та їх соціально - економічному становищу.

Поява небезпечних ситуацій вимагає від громадян застосувати накопичені знання і навички. Таким чином, забезпечення стійкості суспільства пов'язане з формуванням і найбільш повним використанням його можливостей. Стійкість спільноти – це безперервна функція, яка зосереджена на постійному розвитку потенціалу.

Підвищення стійкості Австралії до стихійних лих – це завдання, яке досягається завдяки відповідальності і спільним зусиллям всіх верств населення. Австралійці справляються зі стихійними лихами за допомогою добре налагоджених механізмів взаємодопомоги і співпраці, потенціалу, самовідданості і роботи людей. Там з кожним роком виникає все більша кількість надзвичайних ситуацій, викликаних повенями і лісовими пожежами. Вони є особливістю австралійського клімату і ландшафту, і ця загроза буде продовжуватися, тому що зміна клімату робить погодні умови менш передбачуваними і більш екстремальними.

Сталий розвиток громад в Австралії здійснюється шляхом розробки різних програм і стратегій. Мета Національної стратегії боротьби зі стихійними лихами полягає в забезпеченні стійкості громади. І реалізується шляхом здійснення відповідальності не тільки окремих організацій або міністерств з надзвичайних ситуацій, але і всіх громадян країни. Основна мета – показати громадянам і всій спільноті важливість розуміння і готовності до стихійних лих, а також розглянути досвід минулих років для успішного управління повенями і лісовими пожежами. Забезпечити розуміння принципів відновлення і контролю в разі виникнення подібних ситуацій. Програма повинна показати і визначити спільні рішення, реалізація яких може збільшити швидкість реагування на надзвичайну ситуацію.

Австралійський інститут з питань протидії лих є національною платформою, яка підтримує та формує політику, планування, прийняття рішень і практику у сфері протидії лихам. Інститут проводить аналіз і створює програму стійкості. Програма професійного розвитку передбачає курси і заняття по всій Австралії для розвитку знань і практики в надзвичайних ситуаціях. Програма освіти молоді показує важливість активності студентів у спільнотах, коли відбувається надзвичайна ситуація. Програма протидії стихійним лихам спрямована на розширення можливостей австралійських громад з підготовки до стихійних лих та реагування на них.

Надання громадянам знань про те, як подбати про себе, як знайти допомогу і як допомогти іншим під час надзвичайної ситуації – це нагальні питання, які стоять перед нашими новоствореними громадами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України Про добровільне об'єднання територіальних громад (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13).
2. Geier W. Is civil protection in Germany prepared for large-scale natural disasters?. Lecture on the occasion of the international German Committee for Disaster Reduction Workshop "Orkane uber Europa"/ W.Geier. – Режим доступу: <http://www.dkkv.org/de/publications/ressource.Files/137>.

ЗАЯВКА
на участь у роботі
X Міжнародної науково-практичної конференції
«Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій»

П.І.Б **Бабаджанова Ольга Федорівна**

Посада **доцент кафедри**

Науковий ступінь, вчене звання **к.т.н., доцент**

Назва організації і установи **Львівський державний університет безпеки життєдіяльності**

Поштова адреса, країна **м. Львів, вул. Клепарівська, 35 Україна**

Телефон **(032)233-27-00**

Е-mail: **olha.bab.52@ukr.net**

Номер секції **4**

Назва доповіді **Навчання громад співпраці в протидії надзвичайним ситуаціям**

Необхідне технічне забезпечення **-_____**

Поселення (вказати кількість місць):

готель (за власний кошт) **___-___**

Потреба в бронюванні готелю **-_____**

П.І.Б **Романчук Андрій Павлович**

Посада **магістр**